

Šesnaesta lekcija • Lesson Sixteen

A1

GRAMATIKA

1. Označite gramatičke oblike: glagole (Г), именице (И), придеве (П) и прилоге (ПП).

Lažljiva (P) ljepotica (I)
Zalupila je (G [with je]) vratima (I)
Konačno (PR)
Kao Domovina (I)
I nestala (G)
U istoriju (I).

Lažljiva (P), dakle (PR), ljepotica (I)
I Domovina (I)
Imaju (G) nešto zajedničko (P):
Obje za sobom ostavljaju (G)
Dječake (I)
Koji će umrijeti (G)
Zbog njih.

Облици из других граматичких категорија:

предлози: **kao, u, za, zbog**

везници: **i**

личне заменице: **njih**

повратне заменице: **sobom**

друге заменице: **nešto, koji**

бројеви: **obje**

2. Zaokružite subjekat svake rečenice ili fraze.

Lažljiva ljepotica je zalupila
kao [što je] *domovina* [zalupila]
[*Lažljiva ljepotica je*] **nestala**
Lažljiva ljepotica i domovina imaju
Obje ostavljaju
koji [= dječaci] **će umrijeti**

(note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Песма има два строфа.

4. Песма има тринаест стихова.

PITANJA *

1. Ла̀жљива лепòтица је за̀лупила вратима деча̀цима због тога што је ла̀жљива. Да је пра̀ва лепòтица нѐ би то учинила већ би била љубазна.
2. До̀мовина је нѐстала у исто̀рију након што је о̀ставила деча̀ке ко̀ји ће да умру за њу.
3. Ла̀жљива лепòтица је слична До̀мовини по томе што обе о̀стављају за собо̀м деча̀ке.
4. Да, посто̀ји веза јер су и једни и други о̀стављени, ка̀ко од исто̀рије, та̀ко и од лепòтице.

*In these responses to the questions given under the **Pitanja** heading in Lessons 16-20, the answers provided are only suggestions. Students will have many different readings of these poems and should use them for discussion.

GRAMATIKA

1. Označite gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), prideve (P), prísvojne zamenice (PZ) i príloge (PR).

Toliko (PR) stoljeća (I) su narodi (I) u nebo (I) vjerovali G [with su]
i ovaj svijet (I) im bješe (G) kratko (P) boravište (I)
iza kojeg ih vječni (P) život (I) čeka (G) .

Toliko (PR) stoljeća (I) su narodi (I) u nebo (I) odlazili G [with su]
Seoba (I) milijuna (I) s onu stranu (I) zvijezda (I)
K'o 'tice (I) duše* (I) su se dizale (G [with su se]) sa zemlje (I) u vječnost (I) .

Životinje (I) i biljke (I) samo (PR)
ostajahu (G) s kamenjem (I) na zemlji (I)
zauvijek (PR) .

Al' vjere (I) poumriješje (G)
sve jedna za drugom
i saznadosmo (G) : nema (G) neba (I)
ni uzdignuća (I) , ni uzleta (I) ni uskrsnuća (I)
i svaki uzlet (I) opet (PR) svršava (G) na zemlji (I) .

Na zemlji (I) nam je (G) ostati (G) zauvijek (PR) .
Životinje (I) i biljke (I) naša (PZ) su (G) rodbina (I)
i kamen (I) samo (PR) naš (PZ) najdalji (P) brat (I) .

U smrti (I) svi se izjednačujemo (G [with se]) .

*Note that the word **duše** "soul" is missing from the *Textbook* version of the poem.

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

predlozi: **u, iza, s(a), k'o** (= kao), **na, za**

veznici **i, al'** (= ali), **ni**

lične zamenice: **im, ih, nam**

druge zamenice: **ovaj, kojeg, onu, sve, jedna, drugom, svaki, svi**

2. Zaokružite subjekat svake rečenice ili fraze.

narodi su vjerovali

ovaj svijet bješe

vječni život čeka

narodi su odlazili

[*duse*] su se dizale

životinje i biljke ostajahu

vjere poumrješe

[*mi*] saznadosmo

nema [subjectless]

svaki uzlet svršava

je [subjectless]

životinje i biljke su

kamen [je]

svi se izjednačujemo

(note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Pisma ima šest strofa.

4. Pisma ima osamnaest stihova.

PITANJA

1. U davnjoj prošlosti, po pesmi "Zemlja", ljudi su odlazili u nebo kada su umrli.

2. Tada su životinje i biljke i kamenje ostajali na zemlji zato što im ovaj svet ne beše kratko boravište, već trajno* boravište.

3. Vere su se poumrle, po pesmi "Zemlja", pa su ljudi saznali da nema neba ni uzdignuća, ni uzleta ni uskrnuća i da svaki uzlet opet svršava na zemlji.

4. U današnjem vremenu, po Šimiću, kada se umre na zemlji ljudima je ostati zauvek, zajedno sa biljkama, životinjama, i kamenjem.

5. A. B. Šimić se rodio 1898. godine, a umro je 1925. Dakle imao je dvadeset sedam godina kad je umro.

***trajan** "lasting, enduring, permanent"

VEČE NA ŠKOLJU
Aleksa Šantić (1868-1924*)

*Note the correction to the date.

GRAMATIKA

1. Označite gramatičke oblike: glagole (Г), именице (И), придеве (П), присвојне заменице (ПЗ) и прилоге (ПП) у свакој строфи.

Pučina (И) plava (П)
Spava (Г),
Prohladni (П) pada (Г) mrak (И).
Vrh hriđi (И) crne (П)
Trne (Г)
Zadnji (П) rumeni (П) zrak (И).

I jeca (Г) zvono (И)
Bono (ПР),
Po kršu (И) dršće (Г) zvuk (И);
S uzdahom (И) tuđe (И)
Duge (П)
Ubođi (П) molj (Г) puk (И).

Kleće (Г) kosturi (И)
Suri (П)
Pred likom (И) boga (И) svog (ПЗ) –
Ištu (Г) ... No tamo (ПР)
Samo (ПР)
Čuti (Г) raspeti (П) bog (И) ...

I san (И) sve bliže (ПР)
Stiže (Г).
Prohladni (П) pada (Г) mrak (И).
Vrh hriđi (И) crne (П)
Trne (Г)
Zadnji (П) rumeni (П) zrak (И).

Облици из других граматичких категорија:

predlozi: **vrh, po, s, pred**

veznici: **i, no**

druge zamenice: **sve**

2. Заокружите субјекат сваке реченице или фразе (има их једанаест).

pučina spava
prohladni mrak pada
zadnji rumeni zrak trne
zvono jeca

zvuk dršće
ubogi puk moli
suri kosturi kleće
[suri kosturi] **ištu**
raspeti bog čuti
san stiže
prohladni mrak pada
zadnji rumeni zrak trne

3. “Земља” има највише строфа, а “Вече на шкољу” има највише стихова. “Лажљива лјепотица” има и најмање строфа и најмање стихова.

PITANJA

1. Радња ове песме је смештена на врху црне хриди усред плаве пучине.
2. Атмосфера коју песма дочарава је прохладна, мрачна, тужна, болна* и уморна.
3. О људима у песми “Вече на шкољу” знамо да их је Алекса Шантић описао као суре костуре.
4. Алекса Шантић се родио 1868., а умро је 1924.
***bolan, bolna** “painful”

BEGINNING AND ENDING

These three poets are from Bosnia and Herzegovina. Ferida Duraković is from Sarajevo, while the other two are from Herzegovina: Aleksa Šantić is from Mostar, while A. B. Šimić is from a small town near Mostar, which is called Drinovci. Ferida Duraković's poem was published in her book *Srce tame* [Heart of Darkness] which appeared in 1998 in Sarajevo. Šimić's poem was published posthumously by his brother Stanislav because Šimić died when he was very young. During his lifetime he published only one collection of poems: *Preobraženja* [Transformations]. Unlike Šimić, Šantić lived for a long time and published many poems, stories and dramatic texts, and Duraković is still publishing poems. All three wrote during the time that Yugoslavia existed: Šantić and Šimić at its very beginning, and Duraković at its ending .

* The title presents an interesting translation problem. In Bosnian, Croatian, and Serbian **nastanak** means “origin” and **nestanak** means “disappearance.” However the title “Origin and Disappearance” doesn't work as neatly in English as “Nastanak i nestanak” does in Bosnian, Croatian, and Serbian, hence the translation “Beginning and Ending” used here.

VEŽBE

B1

Those students working on their own should use the recording as an aid in memorizing at least one of the poems.

B2

Препричајте вежбе 5А1, 5А2, 5А3, 6А1, 6А2, 6А3, 6А4 у паровима.

5A1

Пет великих мацака разговара са пет дебелих паса. Пси постављају питања, а маčke дају одговоре. Пси желе знати куда иду маčke, а маčke одговарају да иду од једне куће до друге. Када су упитане зашто то раде, кажу да су гладне па једу крушке. Кад их питају пси да ли једу мало или пуно крушка, маčke им одговарају да свака мачка једе по две крушке.

5A2

Ово је разговор између једне особе која студира на факултету и друге особе која остаје код куће и кува првој особи ручак. Могуће је да је прва особа син или ќерка или муж или жена те друге особе, а можда није. Можда је друга особа мајка или отац или брат или сестра или муж или жена оној првој особи, а можда и није. Важно је само то што прва особа зна да кад дође кући ручак ће да чека!

5A3

Razgovor je između broja 1 i broja 2 o tome како број 1 планира uskoro nekoga dočekati na жељезничкој станици. Наиме броју 1 долази његов стриц, односно отац брат. Он објашњава броју 2. да стриц живи у Новом Саду и ради као судија. Кад то чује, број 2 каже да жељи да буде адвокат.

5A4

Dogovaraju se два пријатеља о изласку у град. Један пријатељ каже да би њих двојца могла да иду заједно у биоскоп у четри сата, а онда послје да иду нешто појести и попити. У овом тренутку у разговору сазнајемо да су ови пријатељи заправо још увек деца, јер мајка једног од пријатеља каже да могу бити напољу само до једанаест сати зато што није викенд.

6A1

Opisuju se ствари у соби у школи или на факултету, и описује се где стоји сваки комад nameštaja у односу на друге комаде nameštaja. На пример: где се налазе столице у односу на сто, где се налази сто у односу на зидове и табу, и где се соба налази у односу на остале spratove у згради.

6A2

Dvoje ljudi razgovaraju о једној knjizi у којој пише о tome како је универзитетски* живот у Србији организован у зимске и лјетне semestre, с time што зимски semestar почиње у октобру, а лјетни у фебруару. Причају како прве четри године студенти слушају предавања, док им је пет година апсолвентска* када више немају шта да слушају на предавањима, већ се само баве испитима.

***univerzitetski** and **apsolventski** are adjectives made from nouns that have been introduced earlier in the textbook: **univerzitet** and **apsolvent**.

6A3

Dvoje ljudi razgovaraju o raznim stvarima. Prvi čovek pita drugoga kako mu je bilo juče. Drugi kaže da mu nije bilo baš najbolje ali da mu je bolje sada. Ispada da i jedan i drugi nekome piše. Prvi piše svom starom prijatelju, a drugi već sat vremena piše svojoj sestri. Prvi šalje starom prijatelju vesti o sebi i o Srbiji, a drugi stavlja sestri slike Crne Gore u pismo.

6A4

Ovo je razgovor o jelu između jednog i drugog čoveka, o tome ko voli kakva jela. Prvi čovek pita šta drugi više voli: slatka ili slana jela. Drugi odgovara da mu se više sviđaju slatka jela. Prvi pita da li voli meso. Drugi kaže da makar voli mnoga jela, ne voli meso naročito. Prvi objašnjava da mu je mama iz Argentine, dakle voli da jede meso svaki dan. Drugi kaže da se ne mora uopšte meso jesti.

B3

Vežbajte u parovima. Stvorite jednu rečenicu od ove dve, koristeći se veznikom koji.

1. То је учитељица моје ћерке, коју сам јуче видео у школи.
2. Да ли је то твој ујак, код кога си недељу дана била у гостима?
3. Пред собом видим реку према којој идем.
4. Он који је из Чикага добар је друг мог комшије.
5. Пишем писмо које морам да пишем зато што морам да се јавим колегама.
6. Лажљива лепотица, која је нестала у историју, залупила је вратима.
7. Народи којима је овај свет био кратко боравиште веровали су у небо.
8. Животиње и биљке, које су наша родбина, остајаху на земљи заувек.
9. Убоги пук, коме сан све ближе стиже, моли с уздахом дуге туге.

ДОМАЋИ ЗАДАТАК

C1

Prevédite svaku prvu rečenicu na engleski, a ostale rečenice na S.

1. a. Five people went to the basketball game.
b. Dvoje dece se vratilo svojoj kući.
c. Njih petoro je zajedno pesmu pevalo.
2. a. They only said hello to us for the sake of appearances.
b. Napisala mu je pismo radi ljubavi.
c. Molim vas, nemojte to učiniti radi mene!
3. a. Expecting a difficult exam, they studied day and night for a week.
b. Kupivši cveće, otišla je u lokal i popila je čašu vode.
c. Vrativši knjige, napisali su svoj izveštaj.
4. a. The seven men worked together for years.

- b. Dvojica su bila srećna.
c. Gledali smo juče *Prljavu dvanaestoricu*.
5. a. The people were informed in time.
b. Večera je pojedena, voda je popita.
c. Kada je sve rečeno i učinjeno, sve u svemu išlo je vrlo dobro.
6. a. It was written in the newspapers that the situation is now significantly better.
b. Očekivalo se da će stići oko ponoći*.
c. Činilo se da kiša nikada neće da prestane.
***ponoć** “midnight”
7. a. They said it would rain and snow all day.
b. Rekli smo da više vole ruže od lala.
c. Rekao je da nam se javila internetom.
8. a. Can anyone at all write poems?
b. Ćiće bilo kuda i radiće bilo šta.
c. Nije hteo da razgovara bilo sa kim.

C2

1. U početku stvorī [A] Bog nebo i zemlju. 2. A zemlja bješe [I] bez obliĉja i pušta, a bješe [I] tama nad bezdanom: i duh boŹji dizaše [I] se nad vodom. 3. I reče [A] Bog: neka bude svjetlost. I bi [A] svjetlost. 4. I vidje [A] Bog svjetlost da je dobra; i rastavi [A] Bog svjetlost od tame; 5. I svjetlost nazva [A] Bog dan, a tamu nazva [A] noć. I bi [A] veće i bi [A] jutro, dan prvi.
- ~~✎~~ Oznaĉite svaki glagol u gornjem tekstu sa ‘A’ za aorist, i ‘I’ za imperfekat.

C3

Odgovòrite na postavljena piťanja.

Primer:

Koliko vas je na času srpskog?

[vas = stuđenata]

Primer odgovora:

Ima nas petoro.

- Ima nas oko sedam milijardi* na svetu.
- Ima ih oko trideset.
- Ima nas oko pet hiljada.
- Ima ih oko dvadeset.
- Ima ih oko tri stotine miliona.
- Ima ih tri u ovoj lekciji.
- Ima ih pedeset pet u ovim pesmama.
***milijarda** “billion”

C4

Прерадите ове реченице тако да буду а) у прошлом времену, и б) у прошлом времену и у негацији.

1. Требало је одмах да се иде у радњу која је до моје зграде.
Није требало одмах да се иде у радњу која је до моје зграде.
2. Како се писало ваше име?
Како се није писало ваше име?
3. Баш су нам се јели они колачи који су јуче печени.
Баш нам се нису јели они колачи који су јуче печени.
4. Могло је отворено да се говори о томе зашто сте најбољи студенти ове школе.
Није могло отворено да се говори о томе зашто сте најбољи студенти ове школе.
5. Будући да смо сви овде били пријатељи, осећала сам се као да сам код куће.
Будући да нисмо сви овде били пријатељи, нисам се осећала као да сам код куће.